

Elias Canetti

Kulakmisafiri

Elli Karakter

Türkçesi: Anıl Alacaoğlu

Deneme

İçindekiler

Kralılaneden.....	9
İsimyalayıcı	10
Arzedici.....	12
Kendinehediyeveren.....	14
Laftaşıyıcı.....	16
Gözyaşıbağımlısı	18
Kör	20
Elarttıran	22
Cimriburunlu	24
Malmülkçü	26
Cenazetellalı.....	28
Şöhretdenetçisi.....	29
Güzellikmanyacı	31
Ergörkemli.....	33
Hasarlatazelenen	35
Suçlu	37
Atıptutan	39
Masaörtüsüdelisi	41
Sustokçusu.....	43
Tezdilli.....	45
Safheceli	47
Kulakmisafiri.....	49
Kaybeden.....	51

Acıdolayan	52
Gezeğen	54
Aylıkuzen.....	56
Evisıran	58
Miraskalan.....	60
Hileavcısı	62
Kusurlu	64
Arkeokrat.....	66
Atkarası.....	68
Kâğıtayyaşı.....	70
Baştañcıkaran.....	72
Yorgun.....	74
Erteleyici	76
Tevekkülbabası	78
Sultankeş.....	80
Örtük	82
Tanrıcakalı	84
Granıyetıştirici	86
Büyükınsankâşifi	88
Yıldızparıltılı	90
Kahramançeken.....	92
Maestro.....	93
Savrulmuş.....	95
Erkeklikdelisi	97
Herşeyzede.....	99
Uydurulmuş.....	101
Katıyenolmazcı	103

İsimyalayıcı

İsimyalayıcı adam neyin iyi olduğunu bilir, kokusunu binlerce kilometre öteden alır ve yalamaya niyetlendiği isme yaklaşmak için hiçbir zahmetten kaçınmaz. Arabayla, uçakla, zaten bugünlerde kolaydır, pek bir çaba gerektirmez ama icabında çok daha fazla çaba harcayabileceğini de söylemek gerekir. Gazete okurken iştahı kabarır, gazeteye çıkmayan şeyler onun damağına hitap etmez. Bir isim gazetelerde sık sık geçiyorsa, hele bir de manşet olmuşsa şehveti dayanılmaz bir hal alır ve tezelden yola koyulur. Yolculuk için yeterince parası varsa ne âlâ, yoksa da borç alır ve borcunu ulu amacının verdiği şerefle öder. Bu konudan bahsederken insanları etkilemeyi her zaman başarır. “N.N.’yi yalamak zorundayım,” der, öyle bir söyler ki duyan da Kuzey Kutbu’nu keşfe çıkacak sanır.

İnsanları şaşırtmayı iyi bilir, ister birinin sözünü alıntılansın ister kendisi bir şey söylesin, sesi hep özlem ateşiyle kavruluyormuş gibi çıkar. İsimleri öyle bir yağlayıp ballandırır ki, insan onlara ulaşma arzusuyla susuzluktan ölebileceğini, tüm dünyanın çöl, onlarınsa yegâne pınar olduğunu düşünür. Bu yüzden isimler, öncesinde vakitlerinin darlığından uzun uzun şikâyet etseler de isimyalayıcıyı kabul etmeye razı gelirler. Hatta onu hafif bir sabırsızlıkla bekledikleri bile söylenebilir. En güzel yerlerini onun için önceden hazırlarlar, derinlemesine yıkar, iyice parlatırlar. İsimyalayıcı ortaya çıkar, gözleri kamaşır. İştahı o sırada artmıştır,

gizlemez de. Arsızca yanaşır ve ismi kapar. Uzun uzun ve iyice yaladıktan sonra fotoğrafını çeker. Söyleyecek hiçbir şeyi yoktur, kulağa hayranlık ifadesi gibi gelen sözler geveler belki ama kimse yutmaz, onun sadece tek bir şeyle, dilinin temasıyla ilgilendiğini bilirler. Sonraları “İşte bu dilimle,” diye duyurur millete, dilini çıkarır ve hiçbir isme nasip olmamış bir saygıyla karşılanır.

Arzedici

Arzedici adamın çantası tasarılar, taslaklar ve sayılarla doludur. Her birinin her satırını bilir, dünyaya tastamam şu haliyle, çantanın içinden fırlayarak gelmiştir. Hiç doğurulmamış, hiç ana karnında taşınmamıştır, okumayı ve sayı saymayı ezelden beri bilir. Hiçbir zaman dâhi bir çocuk olmamıştır çünkü hiç çocuk olmamıştır. Asla yaşlanmayacaktır çünkü hiç genç olmamıştır: Planlarına bağlılığı yıllardan bağımsızdır. Farkında olmadan dakiktir. Asla çok erken gelmez, asla geç kalmaz ama ona saati soracak olursanız aptallığın böylesini havsalası almaz.

Belgelerini karşılıksız arz ediyor olmasının onun için hiçbir önemi yoktur ve iyi bir amaç uğruna imza istemeye geldiğinde hep gösterecek birkaç belgesi olur, bunlar hiç de yabana atılır şeyler değildir. Bunları nasıl elde ettiği muammadır, sessizliğini korur, kendine özgü yöntemleri vardır. Sabırlı biridir, yıllardır aynı şeyleri arz eder. Çantası tıka basa doludur, bol miktarda çeşit vardır. Aynı şeyle çıkageldiğinde kimse fark etmez, çünkü üstünden çok zaman geçmiştir. Her şeyi hatırlar çünkü hep yanında taşır, hiçbir şeyden vazgeçmemesi arzedici olarak karakterinin bir parçasıdır. İkna etmekte ısrarcıdır, kimsenin tam olarak anlamadan imza vermesine müsaade etmez. Hep isimleri arar ama onlara bütünüyle sahip olmak ister, biri bir kere çantasına girdi mi orada kalacaktır. Çantasından kaçan insanları hor görür ki çok azı bunu başarır. Bunları da ibretlik birer vaka olarak görüp arz etmeye devam eder.

Kendisinin bundan bir çıkarı yoktur, her şeyi karşılıksız yapar. Hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını açıkça hissettirir ve birinin kahve ısmarlamasına bile izin vermez. Bazen başka bir arzedici onu alıp götürür, ikiz gibidirler ama isimleri farklıdır. Birlikte çekip gittiklerinde bilinmez hangisi daha önce gelmiştir. Belki de nihayetinde köklerine dönüyor ve bir süre arz ettikten sonra yumurtaya dönüşüyorlardır.